

een zware werkdag in zo'n woning geen rust en ontspanning kon vinden en daarom vaak naar de kroeg liep, is niet verwonderlijk. Dat ook kinderen in zo'n omgeving een kwijnend bestaan moesten leiden is duidelijk. Bijna de helft van het aantal overledenen werd gevormd door kinderen onder de vijf jaar. In 1868 bedroeg de kindersterfte zelfs ruim 57 procent ¹⁹). Het getal der overledenen in de ene wijk kon veel verschillen met dat van een andere. In de oude binnenstad met haar vele sloppen, binnenplaatsen en hofjes, was de sterfte aanzienlijk groter dan in de arbeiderswijken buiten de stadswallen ²⁰).

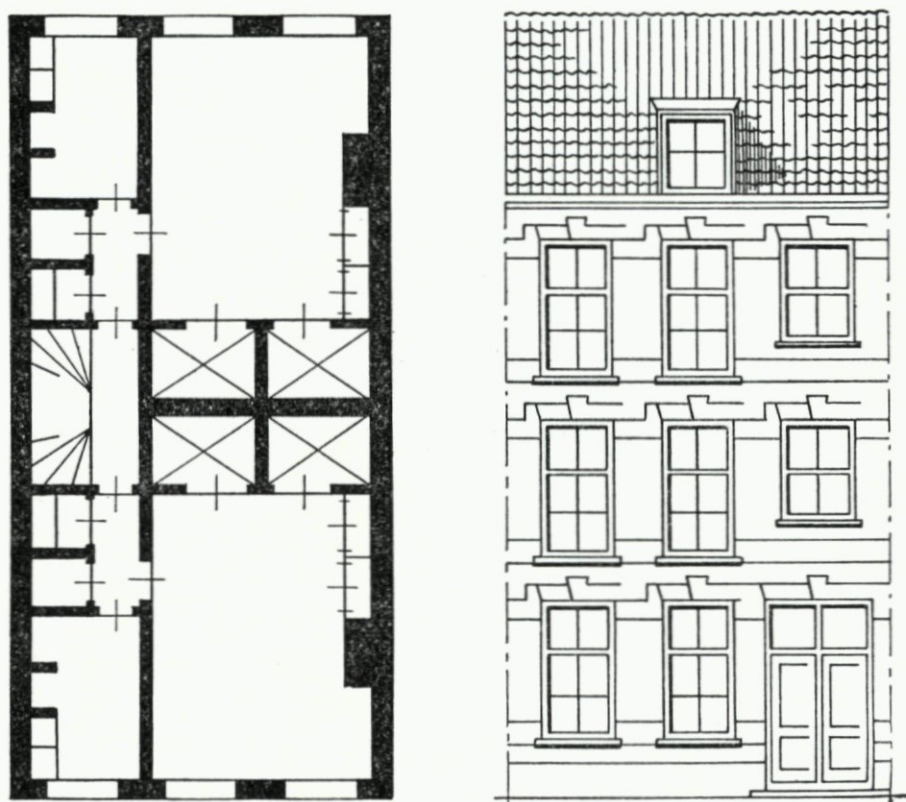

Fig. 6

Zolang de aanwas der bevolking in sneller tempo ging dan de aanbouw van woningen, trok de derde verdieping steeds huurders. Maar toen in de tachtiger jaren de verhoudingen zich wijzigden, werd de derde verdieping veel moeilijker verhuurbaar en vond bij de grote uitbouw in het laatste decennium van de negentiende eeuw, toen op ruime schaal bouwterrein beschikbaar kwam, nageenog geen toepassing meer.

In de tot nu toe behandelde jaren tot 1880 was het steeds de